

www.nauka.zinet.info

Південноукраїнський гуманітарний альянс
Громадське об'єднання «Громадянська дія»

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ СВІТОВОЇ НАУКИ

Збірник статей
учасників тридцять другої
Міжнародної науково-практичної конференції
**"ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ
СВІТОВОЇ НАУКИ - ХХІ СТОРІЧЧЯ"**

Том 1
Науки гуманітарного циклу

Запоріжжя 2015

Опачко М.В., Міс Й. МЕТОДИ ПЕДАГОГІЧНОГО СТИМУЛЮВАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ФІЗИКИ В СТАРШІЙ ШКОЛІ	37
Семеген О.М., Пітчук Л.В. МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З МАШИНОБУДІВНОГО КРЕСЛЕННЯ	39
Теличко Н.В. РЕАЛІЗАЦІЇ НАУКОВОГО ПІДХОДУ ДО РОЗРОБКИ Й УПРОВАДЖЕННЯ ТРЕНІНГІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	40
Трубачева С.Е. ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОНАВЧАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ У КОНТЕКСТІ ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ	42
Якубовська М.С. ТВОРЧИСТЬ БОРИСА ОЛІЙНИКА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ВНЗ	43
Секція «Філософія та культура»:	
Рудак О.М. МОНУМЕНТАЛЬНІ ХРАМОВІ РОЗПИСИ ХХІ СТОЛІТТЯ. АСОЦІАЦІЯ САКРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА	45
Цигульов С.Ю. ФІЛОСОФІЯ ЛЮДИНОЦЕНТРИЗМУ – ПАРАДИГМАЛЬНИЙ ШЛЯХ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА	48
Секція «Філологічні науки»:	
Кугай К.Б. TECHNICAL TRANSLATION CHALLENGES	49
Зізнська А.П. РЕКВЕСТИВНІ МОВЛЕННЄВІ АКТИ ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	51
Карпенко С.Д. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПОКАЖЧИКІВ КАЗКОВИХ СЮЖЕТІВ ТА МОТИВІВ	53
Ковчан М.Ю. INFINITIVE IN MODERN ENGLISH: THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS	57

that the two are the same. In fact, scientific translation has more to do with literary translation than it has with specialised or even technical translation. While both scientific and technical translation are concerned with the communication of knowledge which, at some point, originated in a scientific field, their aims and the ways in which they achieve these aims are very different (2: 9).

External Challenges. Beyond the boundaries of translation studies and the general academic community there are various external challenges that face translation, which are, perhaps, even more significant. Such challenges arise as a result of technological factors such as the Internet and various publishing tools which have changed the nature of the texts we translate. They change the distinctions between text types while commercial and legal issues relating to documentation, liability and work practices have had serious implications for translators. In the current information age, translations are more likely to be judged like original language texts, not as translations and this means that in order to produce appropriate and acceptable translations technical translators have to be more like technical writers. There is, therefore, a pronounced convergence between technical translation and technical writing and this can be quite problematic for traditional translation study.

Thus the primary challenges for technical translation as a subject to be researched and taught stem from the lack of a clear definition of what is and what is not included in technical translation, and the failure of mainstream theories to address the needs of technical translation.

The external challenges posed by the various technological, legal and professional factors mean that there is a need to reassess the role of the technical translator and what it is reasonable to expect such a translator to do. If customers want translators to produce texts of a particular standard, i.e. capable of meeting the legal requirements demanded of single language texts, then it is essential that translators are given the authority to do this. This is where the challenges for technical translation become the challenges for educators and researchers because this affects not just what we teach students but also how we define the role of a translator, technical or otherwise.

Література

1. *Technical translation.* From Wikipedia, the free encyclopedia. – Режим доступу: http://en.wikipedia.org/wiki/Technical_translation.
2. *Byrne, Jody. Technical Translation: Usability Strategies for Translating Technical Documentation.* Springer-Verlag New York, LLC, 2006. – 290 p.
3. *Williams, J., Chesterman A. The Map: A Beginner's Guide to Doing Research in Translation Studies.* Manchester: Saint Jerome Publishing, 2002. – 198 p.
4. *Herman, M. Technical Translation Style: Clarity, Concision, Correctness.* In Sue Ellen Wright and Leland D. Wright, Jr. *Scientific and Technical Translation. American Translators Association Scholarly Monograph Series VI.* Amsterdam: John Benjamins, 1993. – 298 p.

РЕКВЕСТИВНІ МОВЛЕННЄВІ АКТИ ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Зізнська А.П.

Україна, м. Біла Церква,
Білоцерківський національний аграрний університет

В статті розглядаються реквестивні речеві акти в англійському мовленні, а також їх класифікацію. Проаналізовано умови їх використання та одиниці, за допомогою яких виражається речевий акт прохання в сучасному англійському мовленні. Стаття містить приклади найбільш використовуваних маркерів прохання в англійському мовленні.

Ключові слова: реквестивний речевий акт, речевий акт, прохання.

The article aims at investigating the speech acts of requests and their characteristics in English. The analysis shows the most common language means used for making requests. The article also investigates the classification of the speech acts of requests.

Key words: speech act, speech act of request.

Прохання входять разом з наказами, порадами, запрошеннями, рекомендаціями в так званий директивний тип, який характеризується спонуканням мовця до виконання ним зазначеної дії. Разом з тим, прохання займають проміжне місце між наказами, вимогами, розпорядженнями, вказівками, з одного боку, і порадами, рекомендаціями, запрошеннями, з іншого.

Г. Почепцов виділив два підтипи директивів – ін'юнктив та реквестив. Наше дослідження присвячене реквестивам, які є об'єктом цієї розвідки. Вивчення реквестивних мовленнєвих актів в сучасній англійській мові становить мету нашого дослідження. Значення МА прохання в англійській мові, як і в українській, є неоднорідним, що і визначає актуальність нашої розвідки.

Реквестив як мовленнєвий акт (далі МА) традиційно розглядається серед формул мовленнєвого етикету і правил ввічливості. Успішність реквестиву зумовлена кількома чинниками і включає, по-перше, відбір мовленнєвих засобів для оформлення прохання, по-друге, врахування статусно-рольових відносин між комунікантами. В повідомленнях, розрахованих на адресата, на передній план виходить функція регулювання його поведінки. З регулятивною функцією пов'язані наміри та мета мовця, що власне спонукала акт прохання.

Значення МА прохання в англійській мові, як і в українській, є неоднорідним. Іллокутивне наповнення МА прохання залежить від контексту. Крім характерної підвищеної інтонації, характерної для МА прохання, основне значення цього типу висловлювання в англійській мові співвідноситься з такими дієсловами, як: *to beg, to ask, to pray, to plead*, а також *to request*.

Як відомо, більшість експліцитних виразів прохання з морфологічної точки зору співпадає у своїй формі з імперативом (*Go!; Open!; Write!*), але відрізняється від наказу різними маркерами ввічливості. Зокрема слово *please* вказує на реквестивний характер висловлення.

Прохання може бути вираженим у формі питального речення, з *will / would, can, could, may*, розташованими препозитивно, або *will you/won't you?* у фінальній позиції, а також наступними зворотами: *Would you be so kind as... Do you mind if I... та ін..* Паралельно з експліцитними формами реквестивних МА існують непрямі вирази, які, як правило, пов'язані контекстуально.

Ядром функціонально-прагматичного поля реквестивів є МА прохання, коли мовець спонукає адресата виконувати дію, направлену на задоволення потреб мовця. Рішення про те, чи виконувати дану дію приймає адресат. Таким чином, прохання – це такий директивний мовленнєвий акт, у якому пріоритетну позицію займає адресат, який контролює виконання дії, бенефактивну для мовця. Для звернення з проханням мовець повинен мати вагомі підстави, які будуть мотивувати його МА, а якому він може отримати відмову зі сторони адресата. Все це змушує мовця використовувати різні тактичні прийоми, щоб забезпечити успіх такого делікатного директивного акта і досягти бажаного перлокутивного ефекту.

В англійській мові вживається близько сорока лексико-синтаксичних форм вираження МА прохання, які відрізняються своїми структурними, семантичними та прагматичними характеристиками [1, с. 89]. Розглянемо деякі з них:

1) Розповідь-спонукання:

(1) *I ask / I am going to ask you to give me your book.*

В цьому типі реквестиву мовець спонукає слухача до виконання дії, вживаючи при цьому розповідне речення з таким маркером прохання як *ask, request* та ін.. Слухач сам вирішує виконувати, чи не виконувати дію, про яку його просять.

2) Імператив:

(2) *Give me your book.*

(3) *Give me your book, will you? / would you? / can you? / could you?*

(4) *Do give me your book for a moment.*

(5) *One tonic, please; Out!*

Імператив відносять до спонукальних директивів, який виражається у формі спонукальних речень за допомогою дієслова в наказовому способі. Вони можуть варіюватись від простих форм наказового способу до різних формул ввічливості, які виражаються за допомогою маркерів ввічливості, таких як *please, will you? / would you?* та ін..

3) Питання-спонукання:

(6) *Will / Would / Can / Could you give me your book?*

(7) *Do you think you can/could give me your book?*

(8) *Do / Would you mind giving me your book?*

(9) *Would it be possible for you to give me your book?*

(10) *Any chance of you giving me your book?*

(11) *I wonder if you can / could give me your book.*

(12) *How about giving me your book?*

(13) *Why don't you give me your book?*

В зазначеному вище типі реквестивів мовець за допомогою питання висловлює спонукає слухача до виконання дії, застосовуючи при цьому маркери ввічливості, такі як *would you mind...? why don't you...? how about...? I wonder if you can...?*

4) Питання-дозвіл:

(14) *Can / Could I borrow your pen?*

(15) *May I borrow your pen?*

(16) *Do / Would you mind if I borrow your pen?*

(17) *Is it OK if I borrow your pen?*

За допомогою питання-дозволу мовець просить в слухача дозволити йому виконання певної дії. В цьому типі реквестивів вживаються маркери модальності *can, could, may* та ін..

5) Розповідь-потреба:

(18) *I need /want a book.*

(19) *I must take your book.*

(20) *I wish you'd give me your book.*

(21) *I'd rather you gave me your book.*

Реквестив у вигляді розповіді-потреби включає в себе розповідне речення, в якому мовець висловлює свою потребу, спонукаючи при цьому слухача на виконання цього прохання.

6) Питання-натяк:

(22) *Have you / Got a book?*

(23) *Are you busy tonight?*

Питання-натяк належить до непрямих реквестивів, в якому мовець натякає слухачу на виконання певної дії.

Деякі з вище зазначених видів реквестивів представляють прямі форми спонукання, інші відносяться до розряду непрямих форм, в яких відсутнє експліцитно виражене спонукання: питання-спонукання, питання-дозвіл, розповідь-потреба, питання-натяк, розповідь-натяк. У семантичному сенсі більшість форм пов'язана з різними умовами успішності реквестива – предметом прохання, виконавцем дії, його можливостями та бажанням, а також викладенням мотивів для звернення з проханням. Будь-яке висловлювання може мати іллокутивну силу прохання, в такому випадку воно: а) пояснює бажання або потребу мовця у виконанні дії або реєструє певний несприятливий стан справ, яке вимагає змін: *I want a book; I am thirsty; I need an advice*; б) містить питання або ствердження про наявність можливостей, бажання чи ресурсів у адресата, які дозволяють виконати дію: *Could you lend me your car for the evening? You could be a little more quiet.; Do you want some translating practice I've got?*

Найчастіше прохання висловлюється в ситуаціях, які визначаються не соціальними, а статусними, рольовими відносинами і, як правило, за неофіційних обставин. Суттєвими для вибору варіанту оформлення є перш за все фактори соціально-психологічної дистанції та характеру випадкової дії – її маркування по ознакам трудомісткості, делікатності, ступеня важливості та терміновості.

Імператив є нормативною формою у звичайних, немаркованих проханнях і часто при цьому супроводжується словом *please*, звертанням, або модальним дієсловом (зазвичай *will* у постпозиції). Ці засоби слугують зниженню категоричності імперативної форми [1, с. 91].

Таким чином МА прохання як спонукання до дії не завжди реалізує перлокутивний ефект. Виконання чи невиконання дії залежить з одного боку від особистих установок адресата і аргументативної функції МА прохання з іншого, що побічно підтверджує положення про те, що висловлювання-прохання в класифікації МА є директивними мовленнєвими актами, однак займають перехідну зону між наказами, розпорядженнями і порадами, рекомендаціями.

Отже, реквестив як мовленнєвий акт традиційно розглядається серед формул мовленнєвого етикету і правил ввічливості. Мовець, висловлюючи прохання, не може забувати, що в кожній ситуації потрібно вибирати найвдаліший вираз і враховувати статус свого співрозмовника, до якого він звертається з проханням. Ядром функціонально-прагматичного поля реквестивів є МА прохання, до виконання якого мовець спонукає адресата виконувати дію, направлену на задоволення потреб мовця. Прохання, як МА виконує риторичну функцію в рамках певної мовленнєвої стратегії, яка зазвичай направлена для досягнення конкретної мети: виконання адресатом певної бажаної дії.

Список використаних джерел та літератури

1. *Беляева Е.И. Грамматика и прагматика побуждения: Английский язык / Е.И.Беляева. – Воронеж: Изд-во ВГУ, 1992. – 168 с.*
2. *Ballmer T., Brennenstuhl W. Speech Act Classification: A Study in the Lexical Analysis of English Speech Activity Verbs / T. Ballmer, W. Brennenstuhl. – Berlin, 1981. – 340 p.*

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПОКАЖЧИКІВ КАЗКОВИХ СЮЖЕТІВ ТА МОТИВІВ

Карпенко С.Д.

Україна, м. Біла Церква,

Білоцерківський національний аграрний університет

В статтє поднимается вопрос создания, исследования и использования сказковедами указателей сказочных сюжетов и мотивов. Определены критерии необходимости создания новых указателей электронного образца, с акцентом на культурологический уклон исследований в мировой фольклористике. Обоснована необходимость качественной работы сказковедов с фольклорными аудиозаписями и архивными материалами при составлении сборников сказок.

Ключевые слова: *сказка, сказковедение, указатель сказочных сюжетов и мотивов.*

Питання стану покажчиків на сьогоднішній день в казкознавстві піднімалося С.Ю. Неклюдовим у 2006 році [15]. Окрім цього ми не спостерігали детальних оглядів покажчиків казкових сюжетів, а лише наштотувалися на окремі характеристики певних таких видань у статтях як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. На сьогодні в інтернет-мережі існує перелік покажчиків та матеріалів до покажчиків казкових сюжетів і мотивів, в основу якого покладено бібліографічні дані, зібрані для міжнародного видання «Енциклопедія казок» (*Enzyklopaedie des Maerchens...*, 1977) [19]. Повторно доповнену бібліографію покажчиків знаходимо опублікованою в книзі «Порівняльний покажчик сюжетів. Східнословянська казка» [7]. Стаття має 154 позиції, де вказано покажчики казок, легенд, бувальщин та перелік казкових сюжетів за певними архівними фондами, а також ряд статей, де йдеться про стан покажчиків та деякі зауваги науковців у їх розробці.

В другій половині XIX ст. кількість зібраних текетів оповідного фольклору «досягла тих критичних величин, за межами яких звичні прийоми та методи роботи з матеріалом стають неефективними. Необхідною стала каталогізація існуючих записів та створення своєрідної «навігаційної мапи» як орієнтиру в цьому матеріалі» [15, С.31]. Так само усвідомлювалися (хоч і по різному інтерпретувалися) структурні та змістові подібності у текстах однієї традиції, цілого регіону, народів різних країн та континентів. Така видима подібність сюжетів, мотивів та персонажів поступово спонукала до думки (на той час ще не відрефлексованої), що в основі великої кількості долучених до наукового обігу творів лежить певна кількість подібних властивостей, ознак для упорядкування